

Twaalfde Groot Alphens Dictee

auteur: Els Scheerder

Hoezee

Het is weer zover: ten bate van een welomschreven charitatief doel gaan jullie de hersenen – voor de precisie: het in de schedelholte gelegen weke, vanbuiten grijze en in vier lobben verdeelde celweefsel – laten kraken teneinde een orthografische krachttoer tot een goed einde te brengen.

Vanaf 1990, dus drieëndertig jaar geleden, werd tot in 2016 het Groot Dictee der Nederlandse Taal jaarlijks gehouden, toendertijd op tv en met deelneming van prominenten en celebrity's, sinds 2017 wijdt men er, met minder bombarie, elk jaar een radio-uitzending aan: de fulltimeschrijver en eminente taaladviseur Wim Daniëls verzorgt de tekst, een aantal BN'ers riskeert imageschade en ten slotte zij vermeld dat ons jurylid Pieter tweemaal als winnaar kon worden gelauwerd. Te allen tijde is dit fenomeen enerzijds blootgesteld aan kritiek vanwege een teveel aan archaïsmen, vreemde en elitair geachte woorden; anderzijds heeft het geleid tot wat je met enig dedain wellicht als een wildgroei aan dictees zou kunnen kwalificeren, want alom in den lande zijn er spin-offs van deze in het vorige millennium geconcipeerde krachtmeting.

Uiteraard kun je het ook positief bekijken: dat velen bereid zijn op avonden als deze zich te laten afpeigeren, getuigt van een toe te juichen betrokkenheid bij onze taal en ongetwijfeld ook van moed, want die is ten tijde van met name digitaal communiceren vereist, als je ervoor gaat elkaar de loef af te steken met rauweandijviestamppt een relaxte dilettant, een diskjockey met een burn-outsyndroom op een relaxed feestje, een moeder en dochter die gaan statten, en baby's die excellente volleys retourneren.

Je committeren aan deze exercitie is dus geen sinecuurtje, behalve uiteraard voor degenen die zich als dicteetijgers hebben gemanifesteerd en geenszins ervoor terugdeinzen lange reizen te maken om met enthousiasme en op het scherp van de snede op vele locaties in allerlei lokaliteiten de competitie aan te gaan. Schrijver dezes was als jurylid plusminus een decennium betrokken bij dit door de gerenommeerde Alphense soroptimisten telkenmale consciëntieus op-en-top georganiseerde dicteespektakel en zij had in dezen bovenal bewondering en eerbied voor de moed en durf van allen die zich onvervaard stortten op het vlekkeloos opschrijven van de misschien enigszins verrassende, bizarre en exotische, soms exuberant complexe woordenbrij die hun werd gedichteerd.

Dappere deelnemers, jullie kunnen ervan op aan dat ernaar is gestreefd het ditmaal niet al te gek te maken, waardoor voor de niet-dicteetijgers woorden als 'gefonduud', 'geüploadé', 'lits-jumeaux' en 'gewhatsappt' achterwege zijn gebleven, maar het is desondanks niet uitgesloten dat jullie nu voor pampus liggen en het gevoel hebben met het meedoen een debacle te hebben gecreëerd; zo ja, excuses daarvoor en denk maar: volgende keer beter!

